

دومین مسفر منطقه‌ای دبیر شورای عالی امنیت ملی و ورود وی به بیروت در شرایطی اتفاق افتاد که آمریکا، با همراهی صهیونیست‌ها به بهانه برقراری نظم نوین در منطقه برای تضعیف محور مقاومت با تمام قوا و ابزار به میدان آمدند تا معاذلات منطقه‌ای را به نفع رژیم تغییر دهند. در این مسیر خلع سلاح حزب‌الله و البته تضعیف تصویر ایران در منطقه، پازل این معادله را تکمیل می‌کند. سفر لاریجانی به بیروت در این میانه به‌منایه قدرت نرمی در مقابل فضای برساخت شده در لبنان و رسانه‌های آن‌ها عمل کرده و علاوه بر فرامتن پیام این مسفر برای مقامات لبنان، آنچه در رسانه‌ها منتشر شده، پاسخ‌هایی دیپلماتیک هم برای مردم لبنان و هم طرح‌سازان آمریکایی داشته است. جنس حضور لاریجانی و تصویر رسانه‌ای منعکس شده از این سفر، ضمن آنکه تصویر مقتدرانه‌ای از ایران بعد از جنگ ۱۲ روزه با اسرائیل منعکس کرده، ضدحمله‌ای به بخشی از پروژه آمریکا برای تضعیف و تیره‌کردن روابط میان دولت ایران و لبنان وارد کرده و در سمت دیگر، در میان استقبال مردم لبنان از سفر لاریجانی، صحبت‌های مشفقانه و دلگرم‌کننده خطاب به جوانان حزب‌الله، حمایتی همه‌جانبه از محور مقاومت و حزب‌الله را به نمایش گذاشته است. البته اثر ضمنی این حمایت نیز در روزهای آتی، بیشتر به چشم خواهد آمد.

پیام دیپلماتیک یک سفر

«جبهه مقاومت بخشی از بطن مردم منطقه و سرمایه ملی برای مردم منطقه است و می‌داندت که در هر مقطعی چه کنند.» لاریجانی پیش از سفر به لبنان، این جملات را در حمایت ضمنی از محور مقاومت بیان کرد و راهی بیروت شد. دبیر شورای عالی امنیت ملی، به‌محض ورود به لبنان و بعد از استقبال نمایندگان نیبه بری و مقامات حزب‌الله و نمایندگان حماس در فرودگاه رفیق حریری، در میان استقبال مردم لبنان، به دیدار مقامات دولت لبنان رفت و با نیبه بری رئیس مجلس لبنان و جوزف عون رئیس‌جمهور لبنان دیدار کرد. دیدار لاریجانی با مقامات دولت لبنان چند پیام روشن داشت:

۱ گفت‌وگوی گرم لاریجانی با جوزف عون و نیبه بری در شرایطی که آن‌ها هرگونه اظهارنظر در مورد حزب‌الله و لبنان را دخالت در امور داخلی لبنان، تفسیر و نسبت به آن، واکنش منفی ابراز می‌کردند، حسن نیت ایران را نشان می‌داد و اثبات می‌کرد ایران بنای دخالت در امور داخلی کشورها را ندارد و به دنبال حفظ و تقویت روابط دوستانه با کشورها از جمله دولت لبنان است.

۲ نکته دیگر آنکه دیدار او با مقامات دولت لبنان در شرایطی که آمریکایی‌ها به دنبال فاصله‌انداختن میان لبنان و ایران و تیره‌کردن روابط دو کشوروند، ضدحمله‌ای به این طرح برای اختلاف‌افکنی وارد کرده و در مقام خنثی‌سازی این تلاش‌ها بر می‌آید.

۳ از همه‌مهم‌تر آنکه لاریجانی به‌محض ورود به بیروت و پیش از دیدار با مقامات حزب‌الله با مقامات دولت لبنان دیدار کرد. پیام این دیدار نیز آن بود که ایران اگرچه حامی محور مقاومت و حزب‌الله لبنان است؛ اما این حمایت در چهارچوب منافع ملی لبنان و حفظ تمامیت ارضی این کشور است و ایران، بنای کارشکنی در امور داخلی لبنان و تضعیف دولت لبنان ندارد. دیدار مقام رسمی ایران با جوزف عون، نیبه‌بری و دیدار صمیمانه با نواف سلام، نخست‌وزیر لبنان که بازتاب رسانه‌ای گسترده داشت، به همین منظور در وهله اول و به‌محض ورود لاریجانی به فرودگاه رفیق حریری اتفاق افتاد.

ناتوانی رتوریک سایر سیاست‌مداران موجب دیده‌شدن مواضع لاریجانی در بیروت شد؟

بالاخره یک سیاست‌مدار کلاسیک

دیدار در میان استقبال مردم لبنان

می‌کردند؛ پاسخ‌هایی که تنها مخاطب آن‌ها خبرنگاران یا رسانه‌های لبنانی نبودند. لاریجانی در صحبت‌هایش در حمایت از لبنان دو بار خطاب به مردم لبنان تأکید کرد باید قدر حزب‌الله را دانست؛ حزب‌الله از لبنان دفاع کرده است. وی یادآوری کرد وقتی حزب‌الله نبود، اسرائیل یک‌روزه بیروت را اشغال کرد. لاریجانی در بخشی از صحبت‌هایش به این موضوع اشاره کرد که مقاومت در عراق، لبنان و یمن زمانی شکل گرفت که با تجاوز خارجی مواجه شدند و در ادامه نیز به این موضوع پرداخت که محور مقاومت چیزی نیست که با دستور و طرح بیگانگان ایجاد شود؛ «یک جریان اصیل است که با قلب‌ها عمل می‌کند.» این موضوع هم پاسخی روشن به فتناسازی‌ها علیه حزب‌الله داشت، هم پیامی روشن برای افکار عمومی ایران که در چند سال اخیر، رسانه‌های فارسی‌زبان و مقامات صهیونیستی تلاش دارند آن‌ها را نیروهای ادعایی نبایتی ایران در منطقه معرفی کنند و هم تقابلی با ادعاها و گزافه‌گویی‌های مقامات آمریکایی داشت که به دنبال آنند، القا کنند نیروهای مقاومت، عامل ناآرامی و آشوب در منطقه‌اند. شاید در میان اظهارات و صحبت‌های دبیر جدید شعام در نشست با خبرنگاران این بخش از صحبت‌های او در پاسخ به خبرنگار لبنانی که مدعی دخالت ایران در امور داخلی لبنان بود بیش از همه حائز توجه بود. لاریجانی در پاسخ او ضمن اشاره به اینکه تلاش نکند موضع رسمی ایران را تغییر دهد، گفت این ایران نیست که در امور لبنان دخالت می‌کند، بلکه آمریکاست که از کیلومترها آن‌طرف‌تر به ششما طرح می‌دهد. موضع مقتدرانه لاریجانی در پاسخ به سؤالات، ضمن روشنگری نسبت به شبهاتی که در میان افکار عمومی لبنان وجود داشت، در واقعیت تمام ابعاد پروژه ضدایرانی و ضدمقاومت دشمنان صهیونیستی را برای رسانه‌های لبنانی تشریح و تفسیر کرد.

دیدار با برادران حزب‌الله

لاریجانی در مرحله آخر سفرش دیداری با نیروهای حزب‌الله داشت، برخلاف دیدارهای قبلی او با مقامات لبنان که در چهارچوب آداب دیپلماتیک ظاهر شد، ادبیات و جنس اظهارات لاریجانی در دیدار با جوانان حزب‌الله،

مشفقانه، دوستانه و صمیمی بود. تصویری که منتقل می‌شد، این بود که روابط دوستانه و صمیمانه با محور مقاومت و حزب‌الله لبنان همچنان ادامه دارد و با وجود اعمال فتنسارها، ایران از حمایت از محور مقاومت، کوتاه نیامده است. او البته با لحنی مشفقانه به تلاش‌ها برای خلع سلاح حزب‌الله واکنش نشان داد و گفت: «برادران عزیز! ممکن است به شما بی‌مهری و کینه‌ورزی کنند، این به‌خاطر اثرگذاری شماس‌ت. اگر حرکت شما اثر نداشت، آن‌قدر کینه‌ورزی نبود.» ادبیات لاریجانی در دیدار با جوانان حزب‌الله نشان‌داد ایران علی‌رغم تأکید بر عدم دخالت در امور داخلی لبنان دست از حمایت از محور مقاومت برنخواهد داشت. لاریجانی در سفرش به بیروت و در میانه وضعیت پرالتهاب در قامت یک سیاستمدار تمام‌عیار ایرانی ظاهر شد که هم‌به ادبیات و ظرافت‌های دیپلماتیک، آگاه است، هم می‌داند چگونه از آن استفاده کند و هم متوجه اثر آن در افکار عمومی داخل کشور و پیامی که رسانه‌های بین‌المللی درک می‌کنند نیز هست. واکنش رسانه‌های خارجی به این سفر و بازتاب آن در داخل لبنان نیز نشان داد، اهداف و دستاوردهای مدنظر، حداقل در بعد رسانه‌ای اثر بخش بوده و نتایج مثبت به همراه داشته است

الله‌کرم مشتاقی: ایران اجازه تأسیس نظم جدید وارداتی در منطقه را نمی‌دهد

الله‌کرم مشتقی، کارشناس مسائل لبنان در گفت‌گو با «فرهیختگان» به این موضوع اشاره کرد که سفر لاریجانی به بیروت این گزاره را اثبات کرد که ایران اجازه تأسیس نظم جدید وارداتی در منطقه را نخواهد داد و گفت: «جریان ضدمقاومت سال‌هاست با به‌کارگیری جنگ ترکیبی به دنبال تغییر نظام امنیتی و دگرگونی ژئوپلیتیک در منطقه است. در سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۳ به بهانه مقابله با محور مقاومت بوده است. در پی جنگ ۳۳ روزه، در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵ با اختلال در جریان بیداری اسلامی و حالا در پی طوفان الاقصی به دنبال این کار است. بعضاً موفقیت‌های مقطعی به دست آورده‌اند اما هیچ‌گاه به اهداف خود نرسیده‌اند، اتفاقاً برعکس، برنده نهایی این حمله‌ها مقاومت و محور مقاومت بوده است. بی‌اثر کردن مقاومت یکی از فصول اصلی این استراتژی کلان است و خلع سلاح مقاومت گام اول از این فصل است. محور ضدمقاومت با تاکتیک‌های مختلف اعم از تهدید، تطمیع، اختلاف‌افکنی، جنگ شناختی، رسانه‌ای و روانی، بحران‌سازی معیشتی و اقتصادی، فشارهای سیاسی و امنیتی و راه‌های دیگر درصدد تحقق این موضوع است. آن‌ها می‌دانند برای تغییر ژئوپلیتیک منطقه باید ایران را مجبور به پذیرش یا سکوت کنند. برای این کار معتقدند باید هم‌پیمانان ایران را تضعیف کنند. از نظر من در این میان ارو با نقش «عملیات فریب» را بر عهده دارد. آمریکا صحنه‌گردان اصلی است و اسرائیل به‌عنوان سگ نگهبان که در صورت نیاز حمله می‌کند، ایفای نقش می‌کند. در پی فشارهای گسترده به بیروت و بغداد، آقای لاریجانی به‌عنوان نماینده کشورمان به لبنان و عراق سفر کرد تا این پیام را به دوستان و هم‌پیمانان بدهد که جمهوری اسلامی تحت هیچ‌شرایطی دست از حمایت از دوستان خود برنمی‌دارد و هیچ چیز اعم از مذاکرات یا جنگ نمی‌تواند ذهن تهران را نسبت به دوستانش منحرف کند. از سوی دیگر به دشمنان پیام داد ایران این بار نیز اجازه تأسیس نظم جدید وارداتی را به مقدمه آن خلع سلاح مقاومت است به دشمنان مقاومت نمی‌دهد. به عبارتی ایران اجازه نمی‌دهد مقاومت در لبنان و عراق از سسر ناچاری مجبور به پذیرش شروط دشمنان مقاومت و عبور از خطوط قرمز خود شوند.»

شنبه ۲۵ مرداد ۱۴۰۴

شماره ۴۴۸۴

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

تبعات این‌همانی پزشکیان و بنی‌صدر توسط برخی نمایندگان مجلس چیست؟

رادیکال‌ها مانع اصلاح دولت

علی مزروعی خبرنگار گروه سیاست

در ارزیابی عملکرد هر مسئول اجرایی از جمله رئیس‌جمهور دیو و دلبرسازی از او خطایی است که شبکه حامیان را به تقریط و بدنه منتقدان را به افراط دچار می‌کند. حامیان به جای اینکه برای طراحی مسیر درست وقت گذاشته و رئیس‌جمهور را در اداره بهتر کشور و موضع‌گیری سیاسی دقیق‌تری باری کنند کار خود را راحت کرده و بدون کمک‌فکری و عملی رئیس‌جمهور را روانه میدان سیاسی و اجرایی می‌کنند. چنین مواجهه‌ای حامیان منفعل در طراحی پیشبینی را به وادی توجیه در مرحله پسینی سوق می‌دهد. در مقابل این رویکرد، دیوسازانی قرار دارند که بدون اشاره به نکات مثبت فقط اشتباهات را دیده و برای اصلاح اشتباهات نیز گزین‌های جز حذف حاکم‌ثری و حتی عزل رئیس‌جمهور ندارند. ایسن مواجهه غیرعقلانی که تصویری کینه‌توزانه را از منتقدان در ذهن متبادر می‌سازد این ظن را به‌وجود می‌آورد که چه بسا برخی دعواهای انتخاب‌اتسی را همچنان تداوم می‌دهند به این امید که آنچه از صندوق به دست نیاورده‌اند را از مسیری دیگر هدف بگیرند. رئیس‌جمهور اگر برای مواجهه با طیف منتقدان رادیکال از پنجره هواداران سینه‌جاک به موضوع وارد شود ۲ خطا مرتکب شده است. اولاً خود را در مقابل اصلاح اشتباهاتش ایزوله کرده و همان مسیرهای غلط قبلی را در تونلی که منفعلان بی‌ایده برایش ساخته‌اند به دور از واقعیت‌های محیطی طی می‌کند و ثانیاً منتقدان بهانه‌جو را برای تداوم یک تقابل ضد منفعت ملی جری‌تر می‌کند. تعهد رئیس‌جمهور به انتقادپذیری و اصلاح روند‌های غلط باعث می‌شود تا منتقدان رادیکالی که این روزها دوره‌افتاده‌اند تا باقیاس‌های مع الفارق رؤیای بنی‌صدرسازی از پزشکیان را جامه عمل بپوشانند بهانه‌ای برای اینکه ناآگاهانه کشور را مطابق میل نتانیاهو در یک بحران سیاسی و اجتماعی فروبرند در دست نداشته باشند.

بهانه‌جوها باب انتقاد را می‌بندند

در یک هفته اخیر و بعد از اظهارات جنجالی پزشکیان در جلسه با مدیران رسانه‌ها تعداد محدود و شناخته شده‌ای از نمایندگان مجلس و چندن‌تن از چهره‌ها و رسانه‌های نزدیک به آن‌ها مستقیم و غیر مستقیم رئیس‌جمهور را با بنی‌صدر مقایسه کرده و بدون توجه به موقعیت جنگی کشور و تلاش‌های رژیم‌صهیونیستی برای ایجاد آشوب و تقابل نظامی مجدد با این توجیه که بنی‌صدر در وسط جنگ عزل شده پزشکیان را تهدید به استیضاح می‌کنند. اگرچه برخلاف نظر مدافعان دلبر‌ساز کسه قائل به هیچ خطایی از جانب رئیس‌جمهور نیستند به اظهارات رئیس‌جمهور نقد‌هایی وارد است؛ اما

دنبال تقابل مستقیم باساختارهای اصلی نظام نبوده‌است. انگیزه‌های پزشکیان حتی اگر در عمل اشکالاتی به نحوه اجرا وارد باشد به جای ایجاد یک پایگاه قدرت مستقل بر پایه بهبود وضعیت اجتماعی، اقتصادی و سیاسی از طریق همکاری با نهادهای موجود است. او جبهه جنگ در زمان ۸ سال دفاع مقدس را تجربه کرده و در نبرد ۱۲ روزه اخیر با رژیم‌صهیونیستی نیز در وسط میدان حاضر بود. از این جنبه مقایسه‌سو او با بنی‌صدر که خود یکی از عوامل تشدید حامدانه بحران جنگ علیه ایران بوده کاملاً غیر منصفانه محسوب می‌شود.

پزشکیان را با لیدر گروه‌های ضدملی مقایسه‌نکنید

بنی‌صدر به دلیل فضاسای انقلابی و حمایت مردمی که از او به‌عنوان اولین رئیس‌جمهور منتخب انتظار داشتند از یک پایگاه اجتماعی قوی برخوردار بود. او توانست با بهره‌گیری از این حمایت، به‌ویژه در میان قشرهای تحصیل کرده جایگاهی ویژه پیدا کند. با این حال این پایگاه اجتماعی به تدریج به دلیل اختلافات سیاسی و ناتوانی در مدیریت بحران‌ها تضعیف شد. بنی‌صدر همچنین با مناقیق ارتباطاتی داشت که به او امکان بسیج نیروهای برای ایجاد آشوب با تأثیرگذاری بر فضای سیاسی را می‌داد. این ویژگی در زمان‌هایی که کشور با بحران‌های داخلی و خارجی مواجه بود به او قدرتی برای تأثیرگذاری می‌داد؛ اما او تصمیم گرفت به جای تأثیرگذاری مثبت به عاملی برای افزایش تنش‌ها تبدیل شود. پس از عزل او با کمک عوامل سازمان مناقیق به فرانسه فرار کرد و تا پایان عمر به فعالیت علیه ایران ادامه داد. در مقابل پزشکیان بیشتر به‌عنوان یک چهره مردمی و نزدیک به دغدغه‌های روزمره مردم شناخته می‌شود. برخلاف بنی‌صدر پزشکیان هیچ‌گاه به دنبال ایجاد یک بدنه سازمان‌مانه برای تقابل یا به‌هم‌ریختن نظم موجود نبوده است. حتی اصلاح‌طلبان رادیکال که علی‌رغم کم‌اثر بودن اقدام‌اتشان در پیروزی پزشکیان در ابتدا به دنبال سهم خواهی حاکم‌ثری بودند اکنون سعی در مرزبندی سیاسی با دولت چهاردهم دارند. اگرچه این دیدگاه نشان‌دهنده مسئولیت‌ناپذیری جناح رادیکال اصلاح‌طلبان است اما اثبات می‌کند پزشکیان‌از نظرگاه تمامیت‌خواهی سیاسی حتی با اصلاح‌طلبان رادیکال همسو نیست چه برسد به تلاش برای سازمانده‌ی گروهی معاند با هدف کسب قدرت حاکم‌ثری و اقدام علیه امنیت ملی.

بنی‌صدر ستون پنجم صدام بود

بنی‌صدر علی‌رغم داشتن اختیارات حاکم‌ثری به‌عنوان فرمانده کل قوا در مدیریت بحران جنگ ناتوان بود و حتی با اختلاف‌افکنی بی‌قوا، بی‌توجهی به تحرکات مرزی و ممانعت در رسیدن کمک‌ها به جبهه به‌عنوان ستون پنجم صدام در جنگ عمل کرد. او در راستای تکمیل این نقش حتی ایده تبادل زمین برای در

کسانی که می‌خواهند رئیس‌جمهور را با بنی‌صدر مقایسه کنند صرفاً فهم غلط و غرض‌ورزانه خود از تاریخ را به رخ می‌کشند. بنی‌صدر به دلایل مختلفی از جمله عناد عملی با جمهوری اسلامی نه تنها با پزشکیان که با هیچ رئیس‌جمهور دیگر بعد از انقلاب هم قابل مقایسه نیست؛ اما کسانی که اصرار بر این شبهات‌سازی غیر منصفانه دارند کار را تا جایی جلو می‌برند که باب انتقادهای صحیح به رئیس‌جمهور نیز بسته شود؛ چراکه برای مرزبندی با این رویکرد رادیکال‌ها و جلوگیری از سوءاستفاده سیاسی آن‌ها چاره‌ای جز انزوای منتقدان غیر معرض باقی نمی‌ماند.

پزشکیان سخنوری بنی‌صدر را ندارد

یکی از بارزترین تفاوت‌های میان بنی‌صدر و پزشکیان در توانایی سخنوری و نحوه ارتباط آن‌ها با مخاطبان است. بنی‌صدر به‌عنوان یک سخنور حرفه‌ای شناخته می‌شود. او توانایی بالایی در جلب توجه مخاطبان داشت و از سخنرانی‌هایش برای بسیج افکار عمومی به نفع خود استفاده می‌کرد. این ویژگی به‌ویژه در سال‌های اولیه انقلاب که فضای سیاسی به شدت احساسی و پرشور بود به او کمک کرد تا جایگاه خود را به‌عنوان یک شخصیت کار‌پرماتیک تثبیت کند. سخنرانی‌های او اغلب با لحنی پرشور و با استفاده از تکنیک‌های بلاغی همراه بود که می‌توانست توده‌های مردم را تحت تأثیر قرار دهد. در مقابل پزشکیان به‌عنوان یک سخنور حرفه‌ای شناخته نمی‌شود. سبک ارتباطی او ساده‌تر، صمیمی‌تر و کمتر متکی بر تکنیک‌های بلاغی است. او بیشتر به‌عنوان فردی عمل‌گرا شناخته می‌شود که بر بیان دیدگاه‌های خود به‌صورت مستقیم و بی‌پرده تمرکز دارد. چنین مواجهه‌ای شاید در جلب حمایت بخش‌هایی از جامعه کارکرد داشته باشد؛ اما به طور واضح واجد نواقصی است که باب سوءاستفاده معاندان را فراهم می‌آورد. نمونه این امر را در استناد نتانیاهو به اظهارات رئیس‌جمهور برای بحرانی‌نشان دادن وضعیت کشور مشاهده کردیم. حلقه حامیان اما به‌جای پذیرش خطا و ایجاد امیدواری که رئیس‌جمهور مجدداً دچار خطای فاحشی نشود رو به توجیه اظهارات رئیس‌جمهور آورده و مسیر تداوم اشتباه‌ها را هموار می‌کنند.

پزشکیان وسط بحران بود اما بنی‌صدر عامل آن

یکی دیگر از تفاوت‌های کلیدی میان این دو شخصیت در انگیزه‌ها و رویکردهای سیاسی آن‌هاست. بنی‌صدر به دنبال ایجاد یک پایگاه قدرت مستقل بود و در بسیاری از موارد با نهادهای انقلابی و روحانیون برجسته وارد تنش شد. این رویکرد تقابلی به تدریج او را از بدنه نظام جدا کرد و به عزل او از ریاست جمهوری منجر شد. بنی‌صدر به دنبال ایجاد یک مدل حکومتی بود که با ساختار انقلابی و پایگاه ایدئولوژیک انقلاب همخوانی نداشت. در مقابل پزشکیان رویکردی مبتنی بر همکاری درون‌سیستمی دارد. او هیچ‌گاه به